

НОРМОТВОРЧІСТЬ, ЯК ВАЖЛИВИЙ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

Володимир Володимирович КАРПАЄВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Як і будь-який інший суспільно-важливий вид діяльності, протидія торгівлі людьми забезпечується та реалізується за допомогою низки інструментів, серед яких ключове місце відводиться нормотворчості. Взагалі, нормотворчість представляє собою діяльність уповноважених суб'єктів із розроблення, прийняття та офіційного закріплення загальнообов'язкових правил поведінки у формі нормативно-правових актів. На переконання А.О. Нечипоренка, нормотворчість є комплексною науковою категорією, яка характеризується тим, що вона є: початковою стадією механізму правового регулювання, елементом правової системи і правової культури суспільства, в процесі якого відбувається перетворення потреб та інтересів у загальнообов'язкові, формально-визначені приписи і правила; засобом організації соціального управління, однак при цьому процес нормотворчості сам врегульований правом й іншими соціальними нормами; цілеспрямованою діяльністю, що триває в певних часових проміжках і містить внутрішні елементи – етапи процесу зародження правової норми і набрання нею чинності, за допомогою якої відбувається зміна суспільного життя [1, с. 5]. О.В. Петришин до характерних ознак нормотворчості відносить наступні: 1) є етапом правоутворення, під час нормотворчості в нормативно-правових актах мають закріплюватися норми права, які є результатом узагальнення найбільш важливих повторювальних суспільних відносин, а також засобом витіснення шкідливої суспільної практики; 2) є правовою формою діяльності публічної влади поряд із правозастосуванням, тлумаченням права, контрольно-наглядовою та установчою діяльністю; 3) її результатом є нормативно-правові акти, за допомогою яких формально закріплюють норми права; 4) нормотворчість здійснюється уповноваженими на це суб'єктами – органами і носіями публічної влади; 5) нормотворчість здійснюється за певною процедурою, яка регламентується законодавством [2].

Досить розгорнутою є позиція В.В. Шишки, який доводить, що мета нормотворчої діяльності полягає в створенні та впровадженні правових норм, які регулюють поведінку та відносини між людьми у суспільстві. Основними цілями нормотворчості є: забезпечення правопорядку та стабільності у суспільстві. Це досягається шляхом встановлення правил, які регулюють поведінку громадян та організацій, а також визначають права й обов'язки кожного члена суспільства; гарантування прав та свобод людини. Нормотворчість визначає їхній обсяг і межі, а також

забезпечує їх захист від порушень; створення умов для розвитку та суспільного прогресу; забезпечення справедливості та рівності. Однією з важливих цілей нормотворчості є забезпечення справедливості та рівності перед законом для всіх членів суспільства; забезпечення безпеки та громадського порядку. Це означає прийняття законів, які регулюють виконання договорів, запобігають злочинам та іншим порушенням громадського порядку; створення умов для інтеграції та співпраці. Нормотворчість може сприяти утворенню умов для міжнародної співпраці та інтеграції, забезпечуючи взаємодію та взаємопорозуміння між різними суб'єктами [3].

Таким чином, нормотворча діяльність є одним із ключових адміністративно-правових інструментів протидії торгівлі людьми не тільки в Україні, але й у всьому світі. Значення останньої полягає у наступному: по-перше, за її допомогою вбачається можливим створити належне підґрунтя для діяльності спеціально-уповноважених суб'єктів у цій сфері, а також забезпечити умови для реалізації державної політики за відповідним напрямом; по-друге, результатом нормотворчості є прийняття нормативно-правових актів різної юридичної сили, що встановлюють порядок надання статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, гарантують доступ до соціальних і правових послуг, а також визначають повноваження органів влади щодо здійснення такої діяльності; по-третє, забезпечує гармонізацію українського законодавства із міжнародними вимогами та стандартами, що дозволяє зміцнювати міждержавне співробітництво у боротьбі з транснаціональними злочинними мережами; по-четверте, завдяки чітко сформованій нормативній базі адміністративні органи отримують можливість діяти не лише в межах репресивної політики, але й у напрямі профілактики, підвищення обізнаності населення, здійснення моніторингу та запровадження інноваційних підходів до захисту прав людини.

Список використаних джерел

1. Нечипоренко А.О. Нормотворчість в Україні: поняття, види, напрями удосконалення: автореферат. дис... канд. юрид. наук : Харків: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. 2015. 21 с.
2. Петришин О. В. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Х.: Право, 2014. 368 с.
3. Нормотворча діяльність : навчальний посібник / ; кол. авторів ; за ред. В. В. Шишка. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 400 с.